YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)
11 päivänä elokuuta 1995 *

Asiassa C-1/94,

jonka Consiglio di Stato (Italia) on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensin mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Cavarzere Produzioni Industriali SpA ym.

vastaan

Ministero dell'Agricoltura e delle Foreste ym.

ennakkoratkaisun sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä 30 päivänä kesäkuuta 1981 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1785/81 (EYVL L 177, s. 4) ja sokerialan kiintiöiden siirtoja koskevista yleisistä säännöistä 26 päivänä tammikuuta 1982 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 193/82 (EYVL L 21, s. 3) tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Gulmann, tuomarit P. Jann, J. C. Moitinho de Almeida, D. A. O. Edward ja L. Sevón,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet:

— Cavarzere Produzioni Industriali SpA ja Saccarifera del Rendina SpA, edustajinaan asianajaja S. Panunzio, asianajaja A. Guarino ja asianajaja F. Sette, Rooma,

— ISI — Industria Saccarifera Italiana Agro-Industriale SpA, edustajanaan asianajaja L. F. Paolucci, Bologna,

— Italian hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön kansainvälisoikeudellisten riita-asioiden osaston johtaja, professori U. Leanza, jota avustaa valtionasiamies I.-M. Braguglia,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja E. de March, jota avustaa asianajaja A. Dal Ferro, Vicenza,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Cavarzere Produzioni Industriali SpA: n ja Saccarifera del Rendina SpA:n, ISI — Industria Saccarifera Italiana Agro-Industriale SpA: n, Eridania — Zuccherifici Nazionali SpA: n ja Industria Sarda Zuccheri SpA: n, edustajanaan asianajaja P. Crocetta, Genova; Italian hallituksen sekä komission esittämät suulliset huomautukset 6.4.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä,

kuultuaan julkisasiamiehen 1.6.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Consiglio di Stato on esittänyt 24.4.1992 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 4.1.1994, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kuusi ennakkoratkaisukysymystä sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä 30 päivänä kesäkuuta 1981 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1785/81 (EYVL L 177, s. 4, jäljempänä asetus N:o 1785/81) ja sokerialan kiintiöiden siirtoja koskevista yleisistä säännöistä 26 päivänä tammikuuta 1982 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 193/82 (EYVL 1982 L 21, s. 3, jäljempänä asetus N:o 193/82) tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset tulivat esiin kanteissa, jotka Gruppo Saccarifero Veneto (jäljempänä GSV) -ryhmään kuuluvat yhtiöt Cavarzere Produzioni Industriali SpA ja Saccarifera del Rendina SpA olivat nostaneet maa- ja metsätalousministeriötä sekä teollisuus-, kauppa-, ja käsiteollisuusministeriötä vastaan tarkoituksenaan saada kumotuksi kolme ministeriöiden tekemää päätöstä, jotka koskivat markkinointivuosiksi 1986/1987, 1987/1988 ja 1988/1989 myönnettyjä sokerintuotantokiintiöitä. Oikeudenkäyntiin ovat osallistuneet väliintulijoina mm. ISI — Industria Saccarifera Italiana Agro-Industriale SpA (jäljempänä ISI), Eridania — Zuccherifici Nazionali SpA, Industria Sarda Zuccheri SpA — nimiset yhtiöt.

3 Sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä säädetään asetuksessa N:o 1785/81 ja siihen sisältyy erityisesti sokerintuotantoa koskeva kiintiöjärjestelmä. Tässä asetuksessa tehdään ero kolmen kiintiölajin välillä. A-kiintiö on tarkoitettu yhteisön sisäiseen kulutukseen, siihen kuuluvaa sokeria voidaan vapaasti markkinoida yhteisössä ja sen myynti taataan interventiohinnalla. B-kiintiö käsittää A-kiintiön ylittävän sokerintuotannon määrän, mutta ei kuitenkaan "suurinta mahdollista kiintiötä", joka on yhtä suuri kuin A-kiintiö, jota on korjattu kertoimella. Tätä sokeria voidaan myös vapaasti markkinoida yhteismarkkinoilla, mutta sitä varten ei ole taattu interventiohintaa, tai sitä voidaan viedä kolmansiin maihin, jolloin

vientiä varten myönnetään vientitukea. C-kiintiö käsittää tuotannon, joka ylittää "suurimman mahdollisen kiintiön" (A-kiintiö + B-kiintiö) määrän. Tähän kiintiöön sisältyvää sokeria voidaan markkinoida ainoastaan kolmansiin maihin; sen vientiä varten ei kuitenkaan myönnetä vientitukea.

4 Asetuksen N:o 1785/81 24 artiklassa vahvistetaan A- ja B-kiintiöiden perusmäärät jokaisessa jäsenvaltiossa, ja siinä säädetään, että jäsenvaltioiden on myönnettävä asetuksessa säädetyin edellytyksin A-kiintiö ja B-kiintiö jokaiselle niiden alueelle sijoittautuneelle sokerintuotantoyritykselle. Kiintiöt koskevat vuoden pituista markkinointivuotta, joka alkaa 1 päivänä heinäkuuta ja päättyy 30 päivänä kesäkuuta seuraavana vuonna.

5 Asetuksen N:o 1785/81 alkuperäisen sanamuodon mukaan kiintiöjärjestelmää sovellettiin ainoastaan markkinointivuosina 1981/1982—1985/1986. Järjestelmän soveltamista kuitenkin jatkettiin markkinointivuosiksi 1986/1987—1990/1991 asetuksen (ETY) N:o 1785/81 muuttamisesta 24 päivänä maaliskuuta 1986 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 934/86 (EYVL L 87, s. 1, jäljempänä asetus N:o 934/86).

6 Asetuksen N:o 1785/81 23 artikla korvattiin asetuksen N:o 934/86 1 artiklan 2 kohdalla, jossa todetaan että "markkinointivuosina 1986/1987 ja 1987/1988 sokerintuotantoyritysten ... A- ja B-kiintiöt ovat samat kuin markkinointivuoden 1985/1986 aikana voimassa olleet kiintiöt sanotun kuitenkaan rajoittamatta 25 artiklan soveltamista". Asetuksen (ETY) N:o 1785/81 muuttamisesta 25 päivänä huhtikuuta 1988 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1107/88 (EYVL L 110, s. 20, jäljempänä asetus N:o 1107/88) vahvistettiin markkinointivuosina 1988/1989—1990/1991 sovellettavat kiintiöt samalla tavalla.

7 Asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 1 kohdassa sallitaan jäsenvaltioiden siirtävän A- ja B-kiintiöitä yritysten välillä; siirroissa on otettava huomioon

kunkin kyseisen osapuolen ja erityisesti juurikkaan tai sokeriruo'on tuottajien edut.

8 "Ohjaamista koskevan toimivallan" harjoittamiselle asetetut edellytykset ovat saman artiklan 2 kohdassa, joka kuuluu seuraavasti:

"Jäsenvaltiot voivat pienentää kunkin alueelleen sijoittautuneen sokerintuotantoyrityksen ... A- ja B-kiintiöitä kokonaismäärällä, joka on 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna aikana enintään 10 prosenttia tapauksen mukaan 24 artiklan mukaisesti määritetystä A-kiintiöstä tai B-kiintiöstä.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua 10 prosentin rajaa ei sovelleta Italiassa .., kun kiintiöt on siirretty juurikas- tai ruokoalan ja kyseisen alueen sokerialan rakenneuudistussuunnitelmien perusteella, siinä määrin kuin se on tarpeen, jotta voidaan mahdollistaa näiden suunnitelmien toteutuminen.

..."

9 Saman asetuksen 25 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on myönnettävä peruutetut A- ja B-kiintiöiden määrät sellaisenaan yhdelle tai useammalle yritykselle, joka on sijoittautunut niiden alueelle.

10 Asetuksen 25 artiklan 4 kohdassa säädetään vielä, että neuvosto antaa yleiset säännöt kiintiöiden muuttamisesta erityisesti yritysten sulautumisen tai

luovutuksen yhteydessä. Nämä säännöt on annettu edellä mainitussa asetuksessa N:o 193/82, jossa säädetään sokerialan kiintiöiden siirtoja koskevista yleisistä säännöistä.

11 Viimeksi mainitun asetuksen 7 artiklassa säädetään, että jäsenvaltion soveltaessa asetuksen (ETY) N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohtaa sen on myönnettävä muutetut kiintiöt ennen 1 päivää maaliskuuta, jotta niitä voidaan soveltaa seuraavana markkinointivuonna.

12 Sokerialan kiintiöiden siirtämistä koskevista siirtymätoimenpiteistä 29 päivänä toukokuuta 1986 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1662/86 (EYVL L 145, s. 41, jäljempänä asetus N:o 1662/86) 1 artiklan 1 kohdassa säädetään kuitenkin markkinointivuoden 1986/1987 osalta, että poiketen siitä, mitä asetuksen N:o 193/82 7 artiklassa on säädetty, jäsenvaltioiden on myönnettävä asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti muutettavat kiintiöt ennen 1.7.1986.

13 Asetuksen N:o 193/82 2 artiklassa määritellään menettelytapa, jolla A- ja B-kiintiöt on muutettava siinä tapauksessa, jos sokerintuotantoyritykset sulautuvat tai jos niitä tai sokeritehtaita luovutetaan. Artiklassa säädetään erityisesti, että kiintiöitä myönnetään suhteessa jokaisen yrityksen hoidettavaksi ottamiin sokerintuotannon määriin nähden. Asetuksen 6 artiklassa säädetään, että kiintiöiden myöntäminen on toteutettava meneillään olevan markkinointivuoden osalta, jos sulautuminen tai luovuttaminen tapahtuu meneillään olevan vuoden 1 päivän heinäkuuta ja seuraavan vuoden 31 päivän tammikuuta välisenä aikana.

14 Pääasiassa kyseessä olevista kolmesta ministeriön päätöksistä ensimmäinen koski markkinointivuotta 1986/1987. Maatalousministeriö oli tehnyt päätöksen

yksimielisesti teollisuusministeriön kanssa 11.8.1986, ja päätös oli julkaistu *Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana*ssa 19.8.1986. Ennakkoratkaisun pyytämisestä tehdystä päätöksestä ilmenee, että ministeriön päätöksessä muutettiin GSV:lle aikaisemmassa, ministeriön 22.4.1986 tekemässä päätöksessä myönnettyjä kiintiöitä, koska osa GSV-ryhmän tehtaista oli myyty ISI:lle heinäkuussa 1986.

15 Ministeriön toinen, markkinointivuotta 1987/1988 koskeva päätös oli tehty 27.2.1987 ja julkaistu 16.3.1987. Ennakkoratkaisun pyytämistä koskevasta päätöksestä ilmenee, että tässä päätöksessä pienennettiin joidenkin ja suurennettiin toisten tuotantoyritysten tuotantokiintiöitä ilman, että siinä olisi muutettu 11.8.1986 annetussa päätöksessä GSV:lle edelliseksi markkinointivuodeksi myönnettyjä kiintiöitä.

16 Ministeriön kolmas päätös oli tehty 30.6.1988 ja julkaistu 10.8.1988. Ennakkoratkaisukysymykset tehnyt tuomioistuin selvittää, että päätöksessä myönnettiin asetuksen N:o 1107/88 mukaisesti tuotantokiintiöt markkinointivuodelle 1988/1989 asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun ohjaamista koskevan toimivallan nojalla. Päätöksessä pienennettiin GSV:lle myönnettyjä kiintiöitä.

17 GSV:hen kuuluvat kaksi yritystä riitauttivat nämä kolme päätöstä Tribunale Amministrativo Regionale del Laziossa katsoen, että päätökset olivat yhteisöoikeuden vastaisia. Tribunale Amministrativo hylkäsi 11.8.1986 ja 27.2.1987 tehtyjä ministeriöiden päätöksiä vastaan nostetut kanteet, mutta se hyväksyi 30.6.1988 tehtyä ministeriön päätöstä koskevan kanteen sillä perusteella, että ohjaamista koskevaa toimivaltaa oli käytetty sinä vuonna 1.3. jälkeen. Näin ollen se kumosi viimeisen päätöksen.

18 Tribunale Amministrativon tuomioista on sitten valitettu Consiglio di Statoon, joka on yhdistänyt asioiden käsittelyn ja lykännyt ratkaisun antamisen esittääkseen yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavalla tavalla muotoillut ennakkoratkaisukysymykset:

"(1) Kun otetaan huomioon tarve säilyttää yhdenmukainen suuntautuminen yhteisössä, voidaan yleisesti katsoa, että asetuksen N:o 193/82 7 artiklassa määritelty päivämäärä 1.3. on pakottava, etenkin kun vuonna 1986 oli katsottu, että tämän määräajan umpeen kulumisesta aiheutuvien vaikutusten lykkäämiseksi oli tarpeen antaa tällainen asetus (asetus N:o 1662/86).

On kuitenkin määriteltävä, mitä vaikutuksia edellä kuvatussa järjestelmässä voi olla 1.3. jälkeen annetuilla asetuksilla, joissa on vahvistettu kiintiöitä.

Tässä tapauksessa voidaan kysyä, eikö näin määrättyjä kiintiöitä voida ollenkaan muuttaa, tai onko asia maatalousministeriön ja teollisuusministeriön väitteiden mukaisesti niin, että uudelleen jakamista koskevien määräaikojen voidaan muiden edellytysten täyttyessä katsoa alkavan epäsuorasti uudelleen; jälkimmäisessä tapauksessa on ottaen huomioon yhteisön säädösten antopäivä ja markkinointivuoden alku (1.7) kysyttävä näiden aikojen pituutta, koska niitä ei ole määrätty."

"(2) Kun kiintiöitä myönnetään sokerintuotantoyritysten tai tuotantoyksikköjen luovuttamisen (tässä tapauksessa luovuttaminen on todistettavasti tapahtunut) yhteydessä, sovelletaanko yksinomaan säännöksiä, joissa säädetään näistä omaisuudensiirroista (asetuksen N:o 193/82 2 artikla) — jotka perustuvat siihen, että tuotantokapasiteetti jaetaan uudelleen tarkan suhteellisen jakotavan mukaisesti — vai onko mahdollista, että niiden lisäksi tässä voidaan käyttää asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua 'ohjaamista koskevaa toimivaltaa'?

(3) Jos tämä on mahdollista, samaan yhteyteen liittyvien toimivaltojen harjoittaminen tulee ongelmalliseksi, kuten tässä tapauksessa näyttäisi käyvän, koska

ministeriöiden 11.8.1986 tekemässä päätöksessä todetaan nimenomaan, että yrityksen jakamisen jälkeen kiintiöiden jaosta eri yritysten kesken päätettäessä sovellettiin niitä 'perusteita', joihin aikaisempi, ministeriön 22.4.1986 yleisiä tarkoituksia varten tekemä päätös perustui; näillä tarkoituksilla ei ollut yhteyttä tehtaiden luovutustapauksessa toteutettavassa kiintiöiden uudelleenjaossa ajettaviin päämääriin. Tämän osalta on huomattava, että tällaiseen kiintiöiden uudelleen myöntämiseen ei sovelleta minkäänlaista määräaikaa, kun taas asetuksen N:o 193/82 7 artiklan nojalla 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen siirtojen on tapahduttava kunakin vuonna 'ennen 1 päivää maaliskuuta', kuten on jo todettu. Tämä antaa syyn olettaa, että riippumatta siitä, onko edellä mainittu määräaika pakottava vai ei, näille kahdelle säännökselle asetettujen päämäärien erilaisuuden takia myös niiden soveltamistoimenpiteiden olisi oltava erilaisia.

(4) Soveltuuko 25 artiklan 2 kohdassa (ensimmäinen alakohta) tarkoitettu ohjausmarginaali sekä A-kiintiöön että B-kiintiöön, edellyttäen ettei 10:tä prosenttia myönnettyjen kiintiöiden kokonaismäärästä ylitetä, katsotaanko tämä 10 prosenttia kunkin kiintiön rajaksi, vai estääkö toisen kiintiön muuttaminen muuttamasta toista; säännöksen sanamuodon mukaan kiintiöt ovat nimittäin vaihtoehtoisia (vrt. 'tapauksen mukaan ... A-kiintiöstä tai B-kiintiöstä')?

(5) Pienennetäänkö sitä kiintiötä, joka on ilmoitettu alkuperäisessä myöntämispäätöksessä, vai onko pienennettävää kiintiötä määrättäessä lisättävä tähän mahdolliset aikaisempina vuosina myönnetyt ja sittemmin siirretyt lisäkiintiöt, vai vähennetäänkö pienennettävästä kiintiöstä se sokerin määrä, jota yritys ei ole tuottanut?

(6) Viitataanko olemassa olevilla 'rakenneuudistushankkeilla', joiden perusteella Italian sallitaan ylittää 10 prosentin raja, kuhunkin yritykseen vai useita yrityksiä käsittävään tuotannonalan kokonaisuuteen kansallisella tasolla tai kooltaan sitä pienemmillä alueilla (yhteisön säännöksissä viitataan usein alueisiin, jotka ovat kooltaan pienempiä kuin yksittäisen jäsenvaltion kokonaisalue). Ensiksi mainitussa tapauksessa kansallisella hallinnollisella toimella ei olisi mitään vaikutusta sellaisiin yrityksiin, jotka eivät ole mukana hankkeessa; toisessa tapauksessa vaikutukset voisivat ulottua kaikkiin yrityksiin, ja tällöin

olisi tutkittava se, voidaanko toimivaltaa käyttää useasti markkinointivuoden aikana, ja se, miten yrityksille voidaan taata, että niiden ohjelmat todella toteutuvat.

On siis päätettävä, minkä laajuinen rakenneuudistuksen, jonka perusteella kiintiöiden siirto voidaan toteuttaa, on oltava: onko rakenneuudistuksen liityttävä jäsenvaltioon kuuluvan alueen oloihin (vrt. asetuksen N:o 934/86 1 artiklan 4 kohta)? Riittääkö, että on olemassa hankkeita, jotka eri yritykset ovat hyväksyneet ilman, että hankkeet olisivat riippuvaisia kansallisista tai alueellisista suunnitelmista? Vaikuttaako sellaisen rakenneuudistushankkeen olemassaolo (kuten ISI:n kohdalla; ISI oli ostanut Cavarzere-yhtiöltä joitakin tuotantoyksiköitä), jonka perusteella kiintiöiden siirto voidaan toteuttaa, välttämättä siten, että sellaiset yritykset, jotka eivät ole vielä esittäneet tämänkaltaisia hankkeita toimivaltaisille viranomaisille, koska niillä ei ollut velvollisuutta siihen, kärsivät oikeudenmenetyksen?"

Ensimmäinen kysymys

19 Ennakkoratkaisukysymykset tehnyt tuomioistuin haluaa ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti tietää, voivatko jäsenvaltiot käyttää niille asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdassa annettua ohjaamista koskevaa toimivaltaa 1.7. alkavaan markkinointivuoteen asetuksessa N:o 193/82 säädetyn päivämäärän 1.3. jälkeen, kun neuvoston antama asetus, jossa kiintiöt on vahvistettu ja todettu, että jäsenvaltioilla on oikeus käyttää tätä toimivaltaa, on annettu 1.3. jälkeen.

20 Aluksi on todettava ennakkoratkaisukysymykset tehneen tuomioistuimen tavoin, että jäsenvaltioille kuuluvan ohjaamista koskevan toimivallan käyttämistä varten asetettu määräajan raja 1.3. on pakottava.

21 Kuten GSV:n yritykset, ISI ja komissio ovat esittäneet, tämä johtuu erityisesti siitä, että mainittu määräaika on tarkoitettu takaamaan, että sokerialan yrityksillä

on käytettävissään neljä kuukautta aikaa suunnitella 1.7. alkavan markkinointivuoden toimintaansa. Niiden on täten ennen 1.3. tiedettävä, mihin tuotantokiintiöihin ne voivat varautua, jotta ne pystyvät ajoissa tekemään sokerijuurikkaiden ostoa koskevat sopimukset.

22 Sitä paitsi 1.3. rajan noudattaminen on välttämätöntä, jotta kiintiöjärjestelmän hyvä toimiminen kokonaisuutena voidaan varmistaa. Kuten komissio on esittänyt, asetuksen N:o 1785/81 30 artiklan 1 kohdassa säädetään, että sokerin valmistajien on ilmoitettava kyseiselle jäsenvaltiolle ne A-kiintiöihin kuuluvat juurikkaiden määrät, joista ne ovat tehneet sopimuksia ennen kylvöjä; kylvöt suoritetaan yleensä maalis-tai huhtikuussa. Edellä mainitun artiklan 2 kohdassa säädetään, että ellei toimitussopimuksia ole tehty ennen kylvöjä, sokerin valmistajien on maksettava vähintään vähimmäishinta kustakin asianomaisessa yrityksessä sokeriksi jalostettavasta juurikasmäärästä.

23 Silloin kun komissio on halunnut antaa jäsenvaltioille luvan harjoittaa niille kuuluvaa ohjaamista koskevaa toimivaltaa 1.3. jälkeen, se on antanut asiasta nimenomaisen poikkeussäädöksen; tämä seikka vahvistaa edelleen, että kyseinen määräaika on luonteeltaan pakottava. Joten kun vuonna 1986 markkinointivuonna 1986/1987 sovellettavia kiintiöitä koskeva asetus annettiin 1.3. jälkeen, komission toimittamien tietojen mukaan jotkut jäsenvaltiot pyysivät kyseisen vuoden osalta lykkäystä tähän määräaikaan. Komissio antoi sitten 29.5.1986 asetuksen N:o 1662/86, jossa jäsenvaltioille annettiin asetuksen N:o 193/82 7 artiklasta poiketen lupa käyttää niille kuuluvaa ohjaamista koskevaa toimivaltaa ennen 1.7.1986.

24 Italian hallitus ei kiistä, etteikö 1 päiväksi maaliskuuta asetettu raja olisi pakottava. Se väittää kuitenkin, että tästä rajasta on epäsuorasti oltava mahdollista poiketa silloin, kun neuvosto on 1.3. jälkeen säätänyt tuotantokiintiöistä ja kun ohjaamista

koskevan toimivallan käytön mahdollisuus on vahvistettu 1.3. jälkeen, kuten varsinkin vuonna 1988 tapahtui. Asetus N:o 1107/88, jossa vahvistettiin markkinointivuosina 1988/1989 — 1990/1991 sovellettavat kiintiöt ja määrättiin, että ohjaamista koskevaa toimivaltaa saadaan käyttää rajoituksetta, annettiin 25.4.1988.

25 Tätä perustelua ei voida hyväksyä.

26 Mikään ei viittaa siihen, että neuvostolla oli asetuksen N:o 1107/88 antaessaan tarkoitus hiljaisesti kumota 1.3. raja markkinointivuoden 1988/1989 osalta.

27 Päinvastoin kuin Italian hallitus katsoo, se, että jäsenvaltiot eivät ennen asetuksen N:o 1107/88 antamista ja siten ennen 1.3.1988 tienneet, mitä kiintiöitä tullaan myöntämään ja voivatko ne ja millä edellytyksillä käyttää ohjaamista koskevaa toimivaltaa, ei voi sellaisenaan sisältää mahdollisuutta käyttää tätä toimivaltaa määräajan umpeutumisen jälkeen.

28 Tulkinnassa on sitä vastoin päädyttävä siihen, kuten erityisesti GSV:n yritykset ja komissio ovat korostaneet, että jos jäsenvaltiot voivat käyttää ohjaamista koskevaa toimivaltaansa markkinointivuosien 1989/1990 ja 1990/1991 osalta, toimivaltaa ei voida käyttää vuoden 1988/1989 osalta siitä syystä, että 1.3. asetettua määräaikaa oli selvästi mahdotonta noudattaa.

29 Ottaen huomioon komission toiminnan samanlaisessa tilanteessa vuonna 1986, ei voida uskoa, että neuvosto on vuonna 1988 halunnut hiljaisesti kumota määräajan ja sallia jäsenvaltioiden muuttavan kiintiöitä ilman minkäänlaista nimenomaista aikarajoitusta.

30 Lisäksi on todettava, että Italian hallituksen esittämä tulkinta on ristiriidassa oikeusvarmuuden periaatteen kanssa. Tämä periaate tarkoittaa tosiasiassa sitä, että yritykset voivat luottaa yhteisön lainsäätäjän asettamaan päivämäärään 1.3. siten, että tästä määräajasta poikkeaminen, josta voi aiheutua yrityksille merkittäviä seurauksia, ei voi seurata asetuksesta hiljaisesti tai epäsuorasti.

31 Näin ollen ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että jäsenvaltiot eivät voi 1.7. alkavan markkinointivuoden osalta käyttää niille asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdassa annettua ohjaamista koskevaa toimivaltaa asetuksessa N:o 193/82 määrätyn 1.3. jälkeen, vaikka neuvoston asetus, jossa kiintiöt on vahvistettu ja jossa on säädetty, että tätä toimivaltaa saadaan käyttää, on annettu 1.3. jälkeen, koska yhteisö ei ole antanut minkäänlaista asetusta, jossa olisi nimenomaisesti säädetty poikkeusta tästä päivämäärästä.

Toinen ja kolmas kysymys

32 Ennakkoratkaisukysymykset tehnyt tuomioistuin haluaa toisella ja kolmannella kysymyksellä pääasiassa tietää, voidaanko asetuksen N:o 1785/81 25 artiklassa jäsenmaille annettua ohjaamista koskevaa toimivaltaa käyttää samaan aikaan kuin kiintiöitä muutetaan asetuksen N:o 193/82 2 artiklan nojalla yritysten tai tuotantotehtaiden luovutusten jälkeen. Ennakkoratkaisukysymykset tehnyt tuomioistuin on aivan oikein havainnut, että näillä kahdella säännöksellä tavoitellaan erilaisia päämääriä ja että niihin sovelletaan erilaisia määräaikaa koskevia edellytyksiä.

33 On todettava, että minkäänlaista estettä ei ole sille, että asetuksen N:o 1785/81 25 artiklassa jäsenmaille annettua ohjaamista koskevaa toimivaltaa voidaan käyttää samanaikaisesti ja — mahdollisesti samaan toimenpiteeseen — kun muutettaessa kiintiöitä asetuksen N:o 193/82 2 artiklan perusteella; tällainen toimivallan käyttäminen on kuitenkin mahdollista vain, jos näiden molempien säännösten soveltamista koskevia edellytyksiä noudatetaan, varsinkin niin, että asetuksen N:o 193/82 2 artiklaa sovellettaessa kiintiöt myönnetään suhteessa kunkin yrityksen hoidetta-

viksi ottamiin sokerin tuotannon määriin nähden ja asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan nojalla suoritettavat kiintiöiden siirrot toteutetaan ennen kunkin vuoden 1 päivää maaliskuuta.

34 Toiseen ja kolmanteen kysymykseen on siten vastattava, että asetuksen N:o 1785/81 25 artiklassa jäsenmaille annettua ohjaamista koskevaa toimivaltaa saadaan käyttää samaan aikaan kun kiintiöitä muutetaan asetuksen N:o 193/82 2 artiklan nojalla yritysten tai tuotantotehtaiden luovutuksen jälkeen, jos näiden molempien säännösten soveltamista koskevia edellytyksiä noudatetaan.

Neljäs kysymys

35 Ennakkoratkaisukysymykset tehnyt tuomioistuin haluaa neljännellä kysymyksellä tietää, viitataanko asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdassa vahvistetulla 10 prosentin suuruisella ohjausmarginaalilla sekä A- että B-kiintiöön, kiintiöiden kokonaismäärään, vai estääkö toisen kiintiön pienentäminen — vaikka sitä pienennettäisiin alle 10 prosenttia — toisen pienentämisen?

36 Asetuksen 25 artiklan 2 kohdassa käytetään erottavaa konjunktiota "tai" ilmaisussa "tapauksen mukaan .. A-kiintiöstä tai B-kiintiöstä", mistä ilmenee, että 10 prosentin suuruinen ohjausmarginaali on laskettava A-kiintiön osalta siten, että se koskee A-määrää, ja B-kiintiön osalta siten, että se koskee B-määrää, ja että ohjaamista koskevan toimivallan käyttäminen yhteen näistä kahdesta kiintiöstä ei estä käyttämästä sitä toiseen kiintiöön.

37 Sitä paitsi kuten komissio on esittänyt, tähän tulkintaan on päädyttävä loogisen ja systemaattisen perustelun avulla, koska A-kiintiöllä on erilainen tehtävä kuin B-kiintiöllä ja A-kiintiön tehtävä on riippumaton B-kiintiön tehtävästä, kuten edellä olevasta 3 kohdasta käy ilmi.

38 Neljänteen kysymykseen on siten vastattava, että asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltiot saavat pienentää A-kiintiötä ja B-kiintiötä kutakin 10 prosenttiin asti.

Viides kysymys

39 Ennakkoratkaisukysymykset tehnyt tuomioistuin kysyy viidennessä kysymyksessään onko kiintiö, johon jäsenvaltio saa käyttää asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua 10 prosentin suuruista ohjaamista koskevaa toimivaltaa se, joka on ilmoitettu alkuperäisessä myöntämispäätöksessä, vai onko kiintiötä määrättäessä lisättävä tähän mahdolliset aikaisempina vuosina myönnetyt ja sittemmin siirretyt lisäkiintiöt, vai vähennetäänkö pienennettävästä kiintiöstä se sokerin määrä, jota yritys ei ole tuottanut?

40 Kuten komissio on korostanut, 10 prosentin suuruista ohjausmarginaalia sovelletaan asetuksen N:o 1785/81 23 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 934/86, tarkoitettuna aikana eli markkinointivuosina 1986/1987—1990/1991. Jäsenvaltio voi siis tämän ajanjakson kuluessa pienentää kunkin yrityksen A- ja B-kiintiöitä kokonaismäärällä, joka ei ylitä 10:tä prosenttia.

41 Asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan sananmuodosta seuraa, että jäsenvaltio saa käyttää 10 prosentin suuruista ohjaamista koskevaa toimivaltaansa niihin A- ja B-kiintiöihin, jotka on voimassa olevan kiintiöjärjestelmän mukaisesti myönnetty yritykselle jäsenvaltion edellä mainitun asetuksen 24 artiklan nojalla tekemällä kansallisella päätöksellä, jolla jäsenvaltio on jakanut sille myönnetyt A- ja B-perusmäärät uudelleen sen alueella toimivien yritysten kesken.

42 Tästä seuraa, että ohjaamista koskeva toimivalta ei koske niitä kiintiöitä, joita on muutettu yhden tai useamman markkinointivuoden ajaksi asetuksen N:o 193/82

2 artiklan 6 kohdan mukaisesti, jos todetaan, että kyseinen sokerintuotantoyritys ei kykene enää varmistamaan, että se täyttää sokerijuurikkaiden ja sokeriruo'on tuottajia kohtaan olemassa olevat velvoitteensa. Samalla tavalla A-kiintiön ylittävän tuotannon määrän siirtäminen asetuksen N:o 1785/81 27 artiklan mukaisesti seuraavaan markkinointivuoteen ei vaikuta ohjaamista koskevaan toimivaltaan.

43 Näin ollen viidenteen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu 10 prosentin suuruinen ohjausmarginaali koskee niitä A- ja B-kiintiöitä, jotka on voimassa olevan kiintiöjärjestelmän mukaisesti myönnetty yritykselle jäsenvaltion edellä mainitun asetuksen 24 artiklan nojalla tekemällä kansallisella päätöksellä, jolla jäsenvaltio on jakanut sille myönnetyt A- ja B-perusmäärät uudelleen sen alueella toimivien yritysten kesken.

Kuudes kysymys

44 Kuudennella kysymyksellään ennakkoratkaisukysymykset tehnyt tuomioistuin kysyy pääasiallisesti sitä, viitataanko asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdan käsitteellä "rakenneuudistussuunnitelma", jonka perusteella Italia voi muuttaa kiintiöitä soveltamatta 10 prosentin rajaa, suunnitelmiin, jotka koskevat yksittäisiä yrityksiä, vai suunnitelmiin, jotka koskevat koko kansallista tai alueellista tuotannon alaa.

45 Asetuksen 25 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa viitataan "kyseisen alueen ... alan rakenneuudistussuunnitelmiin", mistä seuraa, että näiden suunnitelmien on koskettava kyseisen jäsenvaltion sokerialan rakenneuudistusta. Asetuksen N:o 1785/81 neljännessätoista perustelukappaleessa vahvistetaan tämä tulkinta.

46 Vaikka Italia on asetuksessa tarkoitettu "alue", kuten 24 artiklan 2 kohdasta käy ilmi, on todettava, että jäsenvaltion koko aluetta maantieteellisesti pienemmillä alueilla voi syntyä vaikeita tilanteita. Käsitettä "rakenneuudistussuunnitelma" on näin ollen tulkittava, että siihen sisältyy myös alueelliset sokerialan suunnitelmat kuten GSV:n yritykset ja komissio ovat katsoneet.

47 Tästä seuraa, että 25 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun ohjaamista koskevan toimivallan käyttö edellyttää, että on annettu rakennussuunnitelma, joka koskee koko kansallista tai alueellista sokerialaa. Heti kun jäsenvaltio on antanut tai hyväksynyt tällaisen suunnitelman, se voi käyttää ohjaamista koskevaa toimivaltaansa siinä määrin kuin se on tarpeen tämän suunnitelman toteuttamisen mahdollistamiseksi.

48 Sitä vastoin sokerialaan, joka käsittää myös muita yrityksiä, kuuluvia yksittäisiä yrityksiä koskevat erityiset suunnitelmat eivät ole riittäviä, eikä niiden perusteella ole tarpeellista sallia, että jäsenvaltiot saavat ylittää 10 prosentin rajan. Sitä paitsi kansallisen oikeuden mukaan on arvioitava niitä vaikutuksia, jotka aiheutuvat siitä, että yritykset esittävät tai eivät esitä sellaisia erityisiä suunnitelmia.

49 Kuudenteen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan käsitteellä "rakenneuudistussuunnitelma", jonka perusteella Italia voi muuttaa kiintiöitä soveltamatta 10 prosentin rajaa, viitataan suunnitelmiin, jotka koskevat koko kansallista tai alueellista tuotannon alaa.

Oikeudenkäyntikulut

50 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Italian hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Consiglio di Staton 24.4.1993 päivätyllä päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Jäsenvaltiot eivät voi 1.7. alkavan markkinointivuoden osalta käyttää niille sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä 30 päivänä kesäkuuta 1981 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdassa annettua ohjaamista koskevaa toimivaltaa sokerialan kiintiöiden siirtoja koskevista yleisistä säännöistä 26 päivänä tammikuuta 1982 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 193/82 määrätyn 1.3. jälkeen, vaikka neuvoston asetus, jossa kiintiöt on vahvistettu ja, jossa on säädetty, että tätä toimivaltaa saadaan käyttää, on annettu 1.3. jälkeen, koska yhteisö ei ole antanut asetusta, jossa olisi nimenomaisesti säädetty poikkeusta tästä päivämäärästä.

2) Edellä mainitun asetuksen N:o 1785/81 25 artiklassa jäsenmaille annettua ohjaamista koskevaa toimivaltaa saadaan käyttää samaan aikaan kun kiintiöitä muutetaan edellä mainitun asetuksen N:o 193/82 2 artiklan nojalla yritysten tai tuotantotehtaiden luovutuksen jälkeen, jos näiden molempien säännösten soveltamista koskevia edellytyksiä noudatetaan.

3) Edellä mainitun asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltiot saavat pienentää kumpaakin, sekä A-kiintiötä että B-kiintiötä 10 prosenttiin asti.

4) Edellä mainitun asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu 10 prosentin suuruinen ohjausmarginaali koskee niitä A- ja B-kiintiöitä, jotka on voimassa olevan kiintiöjärjestelmän mukaisesti myönnetty yritykselle jäsenvaltion edellä mainitun asetuksen 24 artiklan nojalla tekemällä kansallisella päätöksellä, jolla jäsenvaltio on jakanut sille myönnetyt A- ja B-perusmäärät uudelleen sen alueella toimivien yritysten kesken.

5) Edellä mainitun asetuksen N:o 1785/81 25 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan käsitteellä "rakenneuudistussuunnitelma", jonka perusteella Italia voi muuttaa kiintiötä soveltamatta 10 prosentin rajaa, viitataan suunnitelmiin, jotka koskevat koko kansallista tai alueellista tuotannon alaa.

Gulmann Jann Moitinho de Almeida

Edward Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä elokuuta 1995.

R. Grass
kirjaaja

C. Gulmann
viidennen jaoston puheenjohtaja